

[2023] 4 S.C.R. 585

ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ

(ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2204/2020)

ଜାନୁଆରୀ 31, 2023

[କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍, ଅଜୟ ରଞ୍ଜୋଗି, ଅନିରୁଦ୍ଧ ବୋଷ, ହୃଷିକେଶ ରୟ ଏବଂ ସି. ଟି. ରବିକୁମାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ରାୟ/ଆଦେଶ - ସ୍ଵତ୍ଵାକରଣ - ସେନା ଅଧିନିୟମ, 1950 - ଧାରା 45, 63 - ବାୟୁସେନା ଅଧିନିୟମ, 1950 - ଧାରା 45, 65 - ନୌସେନା ଅଧିନିୟମ 1957 - ଧାରା 54 (2), 74 - ଭାରତ ସଂଘ (ସ୍ଵତ୍ଵାକରଣ) ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଉପରେ ସ୍ଵତ୍ଵାକରଣ ମାଗିଛନ୍ତି ଯାହାକୁ [2018] 11 ଏସସିଆର 765 ରୂପରେ ସ୍ଵୀକୃତ ହୋଇଛି - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା: ଯୋଗେଫ୍ ଶାଇନ ମାମଲାରେ, ସମ୍ପର୍କିତ ଧାରା 33ର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନା ଉପରେ ବିଚାର କରା ଯାଇଥିଲା - ଉଚ୍ଚ ରାୟ ପ୍ରଶ୍ନଗତ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନଥିଲା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମ 1950ର ଧାରା 45 ଏବଂ 63 କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିନିୟମରେ ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ କୁହାଯାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ସାହସ୍ୟ କରାଯାଇନଥିଲା - ଆହୁରି, ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବ୍ୟତିତ ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି - ଏହା ଜଣା ପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ବ୍ୟତିତର ଏକ ନୈତିକ ଭୁଲ୍ ହୋଇପାରେ (ମାନବର ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମାଲହୋତ୍ରା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ) - ଏହା ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ହୋଇ ରହିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ ବୈଧାନିକ ଭୁଲ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି - ଭାରତୀୟ ସମ୍ପର୍କିତ ଧାରା 33 - ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ।

ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ (2019) 3 ଏସ. ସି. ସି. 39: [2018] 11 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 765 -

ସ୍ଵୀକୃତ ।

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରେପୋର୍ଟସ୍

[2003] 4 S.C.R

ସୁପରିମେନ୍ଦ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଏମରାଲ୍ଡ କୋର୍ଟ ମାଲିକ ରେସିଡେଣ୍ସ ଖେଲଫେୟାର ଆସୋସିଏସନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5041/2021 ର ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1572/2021; ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ ବନାମ ଗୁରୁଦୀପ ସିଂହ ଉଦାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2000) 7 ଏସ. ସି. ସି. 296 [2000] 2 ଏସ୍ ଯୁପିପିଏଲ୍ ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 496 - ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି।

ନିର୍ଣ୍ଣୟବିଧି ପ୍ରସଙ୍ଗ

[2018] 11 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 765

ସ୍ଵୀକୃତ

ଅନୁଛେଦ 3,24

[2000] 2 ଏସ୍ ଯୁପିପିଏଲ୍ ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 496

ଉଲ୍ଲେଖିତ

ଅନୁଛେଦ 18

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଫୈଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 194/2017 ର ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2204/2020 ।

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି ଆର୍ ଏଲ) ସଂଖ୍ୟା 194/2017 ରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଭାରତଙ୍କର 27.09.2018 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଏହାସହିତ

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଫୈଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 194/2017 ରେ ବିବିଧ ଆବେଦନସଂଖ୍ୟା 1702/2021।

ଶ୍ରୀମତୀ ମାଧବୀ ଦିଖାନ, ସଞ୍ଜୟ ଜୈନ, ଏ.ଏସ୍.ଜି., ଶ୍ରୀ ଆର ବାଲାସୁବ୍ରମଣ୍ୟମ, ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ, ସର୍ବେଶ ସିଂହ, ସଚିନ ଶର୍ମା, ମହମ୍ମଦ ଅଖ୍ତର, ବାଲେୟୁ ଶେଖର, କାନୁ ଅଗ୍ରୱାଲ, ଶ୍ରୀମତୀ ଦୀପାବଳୀ ଦତ୍ତ, ମୟଙ୍କ ପାଣ୍ଡେ, ଆନନ୍ଦ ଭେଙ୍କଟରମଣୀ, ଶ୍ରୀମତୀ ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭେଙ୍କଟରମଣୀ, ବିନାୟକ ମେହରୋତ୍ରା, ସୁଶ୍ରୀ ମାନସୀ ସୁଦ, ଚିତବନ ସିଂହଲ, ସୁଶ୍ରୀ ସୋନାଲି ଜୈନ, ଅଭିଷେକ କୁମାର ପାଣ୍ଡେ, ରମଣ ଯାଦବ, ଅରବିନ୍ଦ କୁମାର ଶର୍ମା, ସୁଶ୍ରୀ ନିଧି ଖାନ୍ନା, ସୁଶ୍ରୀ ଶୈଶ୍ୟା ନଭ, ଆନୋରିତା ଦେବ, ଶୁଭମ୍ ଶୈଘଲ୍, ଶୈଶ୍ୟା ନାରାୟଣ, କାଲେଶ୍ଵରମ୍ ରାଜ୍, ନିଶେ ରାଜେନ୍ ଶଙ୍କର୍, ସୁଶ୍ରୀ ତୁଳସୀ କେ. ରାଜ୍, ଓକିଲବୃନ୍ଦ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

କେ. ପରମେଶ୍ଵର, ସୁଶ୍ରୀ ଆରତୀ ଗୁପ୍ତା, ସୁଶ୍ରୀ କାନ୍ତି, ସୁଶ୍ରୀ ଅନନ୍ୟା ଘୋଷ, ଦୁଷ୍ୟନ୍ତ ମନୋତା, ସୁଶ୍ରୀ ମୃଗାଲିନୀ ମିଶ୍ର, ସୁଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରା ବସୁ, ସୁଶ୍ରୀ ତୋଏଲ ବୋଷ, ଓକିଲବୃନ୍ଦ ଉତ୍ତରଦାତା ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆଦେଶ କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍, ନ୍ୟାୟାମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା।

ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍]

ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2204/2020

ରେ

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 194/2017

(1) ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

(2) ଏହି ବିବିଧ ଆବେଦନ ଭାରତ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରଣ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି:

"(a) ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅଧିନିୟମ 33 ଅନୁଯାୟୀ ସେନା ଅଧିନିୟମ, ନୌସେନା ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ବାୟୁସେନା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ, ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବର୍ଗ ହୋଇଥିବାରୁ ଏବଂ ଶୃଙ୍ଖଳା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ବାହର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିଚାର କରି ଏଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବ୍ୟଭିଚାର କିମ୍ବା ବ୍ୟଭିଚାରକୁ ସେନା ଆଇନର ଧାରା 45 କିମ୍ବା 63, ବାୟୁସେନା ଅଧିନିୟମ 45 କିମ୍ବା 65 ଏବଂ ନୌସେନା ଅଧିନିୟମ 54 (2) କିମ୍ବା 74 ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

(3) ଦରଖାସ୍ତକାରୀ *ଯୋଶେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* (2019) 3 ଏସ. ସି. ସି. 39 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟର ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରଣ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ଏକମାତ୍ର ଉତ୍ତରଦାତା ଥିଲେ ।

(4) ଯେଉଁ କାରଣରୁ ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରଣ ମାଗିଛନ୍ତି, ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ଆବେଦକଙ୍କ ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860 ର ଧାରା 497 (ଏହା ପରେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟତା ପାଇଁ 'ଆଇପିସି' ଭାବରେ ସୂଚିତ) କୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଛନ୍ତି କାରଣ ଏହା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁକ୍ଷେପ 14, 15 ଏବଂ 21 କୁ ଯୁକ୍ତ କରିଛି । ତେବେ ଆବେଦକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀର ଅଧିକାରୀମାନେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯଥା ସେନା ଅଧିନିୟମ

1950, ନୌସେନା ଅଧିନିୟମ 1957 ଏବଂ ବାୟୁସେନା ଅଧିନିୟମ 1950 (ଏହା ପରେ 'ଅଧିନିୟମ' ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଅଧୀନରେ ଅଛନ୍ତି ।

(5) ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 33 ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

“33. ଏହି ଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକାରକୁ ସେନା ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ଲାଗୁ କରିବାରେ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦର କ୍ଷମତା ଇତ୍ୟାଦି - ସଂସଦ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବ ଯେ, ଏହି ଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଅଧିକାର କେତେ ପରିମାଣରେ ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନରେ ରହିବ,-

(a) ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀର ସଦସ୍ୟମାନେ; କିମ୍ବା

(b) ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବାହିନୀର ସଦସ୍ୟମାନେ; କିମ୍ବା

(c) ଗୋଇନ୍ଦା କିମ୍ବା ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷ ଖବର ପ୍ରତିହତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି; କିମ୍ବା

(d) ଖଣ୍ଡ (a) ରୁ (c) ରେ ସୂଚିତ କୌଣସି ବାହିନୀ, ସଂସ୍ଥାର କିମ୍ବା ସଙ୍ଗଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ସ୍ଥାପିତ ଚେଲିଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି; ସେମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ବାହ କରିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସୀମିତ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯିବ।”

(6) ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏପରି ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି ଯେ ଯେଉଁ ରାୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସଂସ୍ଥାକରଣ ଲୋଡ଼ା ଯାଇଛି, ଉକ୍ତ ଆଇନର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟଥା ଏକ ମାମଲା କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଉ କିଛି ଚିନ୍ତା ନାହିଁ ।

(7) ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ସୁଶ୍ରୀ ମାଧବୀ ଦିୱାନ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସ୍ୱରୂପ, ସେନା ଅଧିନିୟମ 1950 ର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ (ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ପାଇଁ ଏହା ପରେ 'ଅଧିନିୟମ 1950' ଭାବରେ ସୂଚିତ ହୋଇଛି) ।

ଜୋସେଫ୍ ଶାଲନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍]

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ ଏହା ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରେ । ଧାରା 45 ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଛି:

“45. ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଆଚରଣ । କୌଣସି ଅଧିକାରୀ, କନିଷ୍ଠ ଆୟୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ପରଖାନା ଅଧିକାରୀ ଯିଏ ତାଙ୍କ ପଦବୀ ଏବଂ ତାଙ୍କଠାରୁ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଚରିତ୍ରର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଆଚରଣ କରନ୍ତି, ସାମରିକ ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ, ଯଦି ସେ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ, ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ ହେବା କିମ୍ବା ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପରି କମ୍ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ଦାୟୀ ହେବେ; ଏବଂ, ଯଦି ସେ ଜଣେ କନିଷ୍ଠ ଆୟୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ପରଖାନା ଅଧିକାରୀ, ତେବେ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ବରଖାସ୍ତ ହେବା କିମ୍ବା କମ୍ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବା ପାଇଁ ଦାୟୀ ହେବେ ।

(8) ସେ ଆହୁରି ଧାରା 63 ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରନ୍ତି:

“63. ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଶୃଙ୍ଖଳାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ କୌଣସି କୃତ ବା ଅକୃତ କର୍ମ ପାଇଁ ଦୋଷୀ, ଯାହା ଏହି ଅଧିନିୟମ ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ସାମରିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ଅଟେ, ସାମରିକ ବିଚାରାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ, ଏକ ଅବଧି ପାଇଁ କାରାବାସ ଭୋଗିବାକୁ ଦାୟୀ ହେବ ଯାହା ସାତ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଏହି ଅଧିନିୟମ ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପରି କମ୍ ଦଣ୍ଡ ହେବ ।

(9) ଶେଷରେ, ସେ ଧାରା 69 ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ:

69. ବେସାମରିକ ଅପରାଧ । ଧାରା 70ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଭାରତରେ କିମ୍ବା ଭାରତ ବାହାରେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ବେସାମରିକ ଅପରାଧ କରନ୍ତି, ସେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପରାଧର ଦୋଷୀ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବେ ଏବଂ, ଯଦି ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀରୋପ

କରାଯାଏ, ତେବେ ଏକ ସାମରିକ ବିଚାରାଳୟ ଦ୍ଵାରା ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ, ନିମ୍ନମତେ ଦକ୍ଷିତ ହେବେ, ଅର୍ଥାତ୍,-

(a) ଯଦି ଅପରାଧ ଏପରି ହୋଇଥାଏ, ଯାହା ଭାରତରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ମୃତ୍ୟୁ କିମ୍ବା ନିର୍ବାସନ ଦଣ୍ଡ ପାଇବେ, ତେବେ ସେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦିଆଯାଉଥିବା ଚାବୁକ ମାତ୍ର ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି କମ୍ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ; ଏବଂ

(b) ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସେ ଭାରତରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଆଇନ ଦ୍ଵାରା ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚାବୁକ ମାରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦଣ୍ଡ, କିମ୍ବା ସାତ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବା ତାଠାରୁ ଅଧିକ ଅବଧି ପାଇଁ କାରାବାସ, କିମ୍ବା ଏହି ଅଧିନିୟମ ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି କମ୍ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ।

(10) *ଯୋଶୋପ ଶାଈନ* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସେ ତୁରନ୍ତ ଦର୍ଶାଇବେ ଯେ ଯେହେତୁ ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 497 କୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଗଲା ଏବଂ ଏହା 1950 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 69 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଦେଖାନୀ ଅପରାଧ ହୋଇଥିବାରୁ, ଧାରା 69 ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହି ନପାରେ । ତଥାପି, ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏକ ମାମଲା ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏହା ଅଧିନିୟମ 1950ର ଧାରା 45 ଏବଂ/କିମ୍ବା ଧାରା 63 କୁ ଆବାହନ କରି ଲାଗୁ କରିବାରେ ବାରଣ କରିବ ନାହିଁ । ନୌସେନା ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ବାୟୁସେନା ଅଧିନିୟମରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ଏହା ତାଙ୍କର ନିବେଦନ ଯେ ବ୍ୟଭିଚାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷକୋଷରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ ବହନ କରିବ । ସେହିପରି କାମୁକତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଇ.ପି.ସି ଧାରା 497 ସହିତ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

(11) ତାଙ୍କ ମତରେ, ସମସ୍ତ ବାହିନୀର ସଦସ୍ୟମାନେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀ । ସେ ଅଧିନିୟମ 1950 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ସଂହିତା

ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍]

ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂହିତା । ଏହା ଆତ୍ମନିୟନ୍ତ୍ରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ । ତାଙ୍କ ମତରେ, ଯୋଗେଫ୍ ଶାଇନ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ବିବାହ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦେଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିଲା । ଅଧିକ ସୂଚନା ଦେଇ ଅତିରିକ୍ତ ସାହିତ୍ୟିକ ଜେନେରାଲ କହିଥିଲେ ଯେ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଯେଉଁ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ଏହାକୁ ଏକ ଅନନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀରେ ପରିଣତ କରିଛି । ସେନାବାହିନୀର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଏପରି ଏକ ବିଷୟ ଯାହା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ତାଙ୍କ ମତରେ, ଯଦି ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଧିକୃତ ହେବାକୁ ଥିବା ଉଚ୍ଚ ନୈତିକ ଆଧାରକୁ ଦୁର୍ବଳ କରାଯାଏ, ତେବେ ଶୃଙ୍ଖଳା ବାସ୍ତବରେ ଖରାପ ହୋଇଯିବ । ଅଧିନିୟମ 1950ର ଧାରା 45 ଏବଂ 63କୁ ଆବାହନ କରି ଲାଗୁ କରିବାରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ତଥା ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶେଷରେ ଏପରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପରିଣତ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଭଳି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ବାହିନୀରେ ଏହା ଅନୁଶାସନହୀନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବ । ଯେଉଁ ସେନା ଏକ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ଏବଂ ଭାଇତାରାର ଭାବନାକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ମନୋବଳ ଭାଙ୍ଗିଯିବ । ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 497 କୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲେ ସେତେବେଳେ ଏହା ତାଙ୍କ ବିଚାରରେ ନଥିଲା । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 497 କୁ ଏହି ଆଧାରରେ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14,15 ଏବଂ 21କୁ ଅବମାନନା କରିଛି । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏକ ଗତ ଯୁଗର (ଭିକ୍ଟୋରିଆନ୍ ଯୁଗ) ମୂଲ୍ୟ ବୋଧ ଦ୍ଵାରା ବିଚଳିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁ ବିଚାର ଅଧିନିୟମର 1950 ର ଧାରା 45 ଏବଂ 63 ଅନୁଯାୟୀ ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 497 କୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲା ତାହା ବୈଧତା କିମ୍ବା ବିଧି ମାନ୍ୟତା ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୁହେଁ । ବାସ୍ତବରେ, ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଗୋପନୀୟତାର ଅଧିକାର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ଅସତ୍ୟତା ଏକ ଆଧାର ରହିଛି, ଯାହାକୁ ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ରାୟରେ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଛି, ଯେତେବେଳେ କି ଅନ୍ୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ରାୟରେ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ । ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀରେ ଏକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଢାଞ୍ଚା ରହିଛି ଯାହାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ଏପରି

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଢାଞ୍ଚାରେ ବ୍ୟାଘାତ ସୃଷ୍ଟି ହେବ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ, ସେ ଆମକୁ ଅଧିନିୟମ 1950ର ଧାରା 45 ରେ 'ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଆଚରଣ' ଶବ୍ଦ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ କହିବେ । ସେ ନିବେଦନ କରିବେ ଯେ ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଶୋଭନୀୟ ଆଚରଣର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହା ଏକ ବ୍ୟଭିଚାର ରୂପକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ କିଛି ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

(12) ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କଥା ହେଉଛି, ବିଜ୍ଞ ଏ. ଏସ୍.ଜି. ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇବେ ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଲିଙ୍ଗ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 497 କୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ସମୟରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ମିଳିଥିବା ଦୋଷ ଦ୍ଵାରା ଏହା ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଯେ କେହି, ସେ ପୁରୁଷ କିମ୍ବା ମହିଳା ହୁଅନ୍ତୁ, ଯିଏ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ଯାହା ଅଶୋଭନୀୟ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ତେଣୁ ଅଧିନିୟମ 1950ର ଧାରା 45 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ସମାନ ଭାବରେ, ସେ ଧାରା 63 ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ 'ସାମରିକ ଶୃଙ୍ଖଳା' ଅର୍ଥାତ୍, ଉତ୍ତମ ଶୃଙ୍ଖଳା ଶବ୍ଦର ଗୁରୁତ୍ଵକୁ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, କୌଣସି କୃତ ବା ଅକୃତ କର୍ମ ଯାହା ଅଧିନିୟମରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଆଦେଶ ଏବଂ ସାମରିକ ଆଦେଶ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ତାହା ଧାରା 63 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆହ୍ଵାନ କରିବ । ଏପରିକି ଏହା ବିଦ୍ରୋହର ରୂପ ନେଇପାରେ ବୋଲି ସେ ଦର୍ଶାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଯେ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ଅସ୍ଥିର ଭଙ୍ଗ ଘଟିଛି ।

(13) ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ ଯେ ଭାରତ ସଂଘ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି:

ଯଦି ଅଧିନିୟମ 1950ର ଧାରା 45 ଏବଂ 63 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଏ, ତେବେ ଏହାକୁ ଆପଣ କରାଯାଇଛି । ଅଧିକାରୀ/କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ବିବାଦର ମୂଳ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ଵାରା ଅନେକ ମାମଲା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏଥିରେ ଏକ ପ୍ରକାରର ବିଶୃଙ୍ଖଳା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ଏହା ସମସ୍ତ ବାହିନୀରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବାରେ ସହାୟକ ହେବ ନାହିଁ ।

ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍]

(14) ସୁଶ୍ରୀ ମାଧବୀ ଦିୱାନ, ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ, ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅତି କମରେ, ସ୍ୱଷ୍ଟ କରିପାରିବେ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନୁହେଁ ।

(15) ସୁଶ୍ରୀ ଅନନ୍ୟା ଘୋଷ ଏ ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ କେ. ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନା ଶୁଣିବା ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଆମକୁ ସନ୍ଦେହ ହେତୁକ ଫାଇଦା ମିଳିଛି । ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ପରାମର୍ଶଦାତା ଯେଉଁମାନେ ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଅଧିବକ୍ତା । ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ଯେ ସ୍ୱଷ୍ଟୀକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(16) ସେମାନେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଯେ ସ୍ୱଷ୍ଟୀକରଣ ଆଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ କୌଣସି ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସ୍ୱଷ୍ଟୀକରଣ ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ହୁଏତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ହୋଇନପାରେ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାମଲା ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏହାର ପ୍ରତିକାର ବାହାର କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ବ୍ୟାପକ ସ୍ୱଷ୍ଟୀକରଣ ଜାରି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

(17) ଆବେଦନକାରୀ ଯୋଗେଫ୍ ଶାଇନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କାଳୀସ୍ୱରଣ ରାଜ ଏହି ରାୟକୁ ସ୍ୱଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଛନ୍ତି ।

ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଯେ ସ୍ୱଷ୍ଟୀକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ସେ ସୁପରଟେକ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଏମ୍‌ରାଲ୍ଲୁ କୋର୍ଟ୍ ଓନର ରେସିଡେଣ୍ଟ୍ ଖେଲଫେୟାର ଆସୋସିଏସନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (ବେଞ୍ଚାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5041/2021 ରେ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1572/2021) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ଆଦେଶ ପ୍ରତି ଆମର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ସେଥିରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରାର୍ଥନା ଚାହୁଁଥିଲେ:

"(a) 31.08.2021 ତାରିଖର ରାୟକୁ ଏପରି ସଂଶୋଧନ କରନ୍ତୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଉପର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6 ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଟାଏମ୍‌ର ଟି-17 ର ଏକ ଅଂଶକୁ ଭଗ୍ନ କରିପାରିବେ;

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରେପୋର୍ଟସ୍

[2003] 4 S.C.R

(b) ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ତୁଚ୍ଚତ ଆଦେଶ ନମିଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏମରାଲ୍ଟୁ କୋର୍ଟ, ପ୍ଲଟ ନମ୍ବର 4, ସେକ୍ଟର 93 ଏ, ନୋଇଡାରେ ଥିବା ଟାୱାର 16 ଓ 17 ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ଆଦେଶ ପାରିତ କରନ୍ତୁ ।

(18) ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନଟିର ଗ୍ରହଣୀୟତା ବିଷୟର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଏହା କରିବା ପାଇଁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ ବନାମ ଗୁରୁଦୀପ ସିଂ ଉଦାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2000) 7 ଏସସିସି 296 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟକୁ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି:

"କ୍ରମାଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସମୀକ୍ଷାର ଆଳରେ "ବିବିଧ ଆବେଦନ" କିମ୍ବା "ସ୍ଵତ୍ଵାକରଣ/ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଆବେଦନ" ରୂପରେ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ଦାଖଲକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଗୁରୁଦୀପ ସିଂହ ଉଦାନ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ରାଓ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପୀଠ ତରଫରୁ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରି କହିଥିଲେ:

"17. ଆମେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଆସିଥାଉ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଶେଷରେ ପାରିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଆଦେଶର "ସ୍ଵତ୍ଵାକରଣ", "ସଂଶୋଧନ" କିମ୍ବା "ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା" ନିମନ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା । ଆମେ ସୁଚାଇ ପାରିବା ଯେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିୟମାବଳୀ, 1966 ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିୟମ ଏକ୍ସଏଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ପ୍ରଥମେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ଅଛି ଏବଂ ମୌଖିକ ଶୁଣାଣି ନକରି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବ କି ନାହିଁ କିମ୍ବା ସୂଚନା ଜାରି କରାଯିବ କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦାୟିତ୍ଵ ।

ଆଦେଶ ଏକ୍ସଏଲ୍ ନିୟମ 3 ନିମ୍ନମତେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥାଏ:

"3. ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ୟଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନ ଦେଲେ, ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କୌଣସି ମୌଖିକ ଯୁକ୍ତି ବିନା ପ୍ରସାରଣ ଦ୍ଵାରା ସମାଧାନ କରାଯିବ, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀ ଅତିରିକ୍ତ ଲିଖିତ ଯୁକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ବିପରୀତ ପକ୍ଷକୁ ସିଧାସଳଖ ନୋଟିସ୍ କରି ପାରନ୍ତି ।

ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍]

ଯଦି ସୁଚନା ଜାରି କରାଯାଏ, ତେବେ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ପରେ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନକୁ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯିବ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମୟ ବଞ୍ଚାଇବା ଏବଂ ଉନ୍ନତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପନା ଏବଂ ଶୁଣାଣି କରାଯାଉଥିବା ତୁଚ୍ଛ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଟେ । ତଥାପି, "କୌଣସି ଶୁଣାଣି ନାହିଁ" ର ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ବେଳେବେଳେ "ସ୍ଵତ୍ଵକରଣ", "ସଂଶୋଧନ" କିମ୍ବା "ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା" ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଏ କାରଣ ଏପରି କୌଣସି ସ୍ଵତ୍ଵକରଣ ସଂଶୋଧନ ପ୍ରକୃତରେ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ, ବରଂ ଯେହେତୁ ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ସମୀକ୍ଷା ଚାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଏକ ଶୁଣାଣି ମଧ୍ୟ ଚାହାଁନ୍ତି, ଏହିପରି ପ୍ରସାରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଚାନ୍ଦରରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏହିପରି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ, ଯଦି ସେଗୁଡ଼ିକ ସାରପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନରେ ଥାଏ, ତୁରନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ, ଯେହେତୁ ମୌଖିକ ଶୁଣାଣି ବିନା ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରସାରଣ କରିବା ସମ୍ଭବୀୟ ଆଦେଶ ଏକ୍ସଏଲ୍ ନିୟମ 3 କୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯିବାର ପ୍ରୟାସ ସ୍ଵତ୍ଵ ଅଟେ । ଏକ ଆବେଦନକୁ "ସ୍ଵତ୍ଵକରଣ" କିମ୍ବା "ସଂଶୋଧନ" ପାଇଁ ଏକ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି, ଯଦିଓ ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ସମୀକ୍ଷାର ସକାଶେ -ଏକ ପକ୍ଷଙ୍କ ପ୍ରସାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବିଚାଡ଼ିବାକୁ କିମ୍ବା ଏଡ଼ାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ମୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଶୁଣାଣି ପ୍ରାପ୍ତ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ତାହା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । (ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦେଖନ୍ତୁ *ସୋନେ ଲାଲ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ* (1982) 2 ଏସସିସି 398 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତତ୍କାଳୀନ ନିବନ୍ଧକଙ୍କ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ଆଦେଶ; ସମାନ ଅଭିପାୟକୁ ଅବଜ୍ଞା କରି ।)

18. ତେଣୁ, ଆମେ ବିଜ୍ଞ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ସହ ସହମତ ଯେ, ଯଦି ଆବେଦନଟି ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ "ସ୍ଵତ୍ଵକରଣ", "ସଂଶୋଧନ" କିମ୍ବା "ପ୍ରତ୍ୟାହାର" ପାଇଁ ଏପରି ଏକ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣିକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଧାସଳଖ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ କିମ୍ବା ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମେ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଏକ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇପାରିବେ ।

(19) ଏହି ମତ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାୟରେ ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଛି । ଉକ୍ତ ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଆବେଦନଟି ରାୟର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଚାହୁଁଥିଲା । ଏହା ପରେ, ନିଃସନ୍ଦେହରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ:

"12 ନ୍ୟାୟିକ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଉଛି ଏହାର ସ୍ଥିରତା ଏବଂ ତୃପ୍ତାନ୍ତତା । ନ୍ୟାୟିକ ରାୟ ବାଲୁକା ପଥ ଭଳି ନୁହେଁ, ଯାହା ପବନ ଏବଂ ପାଣିପାଗ ଜନିତ ଅନିୟମିତତାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଥାଏ (ଦେଖନ୍ତୁ *ମେନ୍ସମାଲ୍ ବନାମ ଜି. ନରସିଂହ ରେଡ୍ଡି*, (2010) 8 ଏସ. ସି. ସି. 383) । ଏହି ଅଦାଲତରେ ବାରମ୍ବାର ଆବେଦନର ଏକ ବିଶୃଙ୍ଖଳିତ ଧାରା ଦେଖାଦେଇଛି, ଯାହାକୁ ଅନ୍ତିମ ରାୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପରେ ବିବିଧ ଆବେଦନ ଭାବରେ ଦାଖଲ କରାଯାଉଛି । ଏପରି ଅଭ୍ୟାସର କୌଣସି ଆଇନଗତ ଆଧାର ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ନିରୁସାହିତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ମୋକଦ୍ଦମାକୁ ଏକ କ୍ରମା ଖେଳରେ ପରିଣତ କରିଥାଏ । ନ୍ୟାୟିକ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅନୁପାଳନକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ରଣନୀତି ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ସମ୍ଭବ ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ବିବିଧ ଆବେଦନ ଏକ ପସନ୍ଦର ମାର୍ଗ ପାଲଟିଛି । ନ୍ୟାୟିକ ରାୟ ଶୁଣାଯିବା ପରେ ବିବିଧ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ରାୟର ସଂଶୋଧନ/ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଏକ ବିବିଧ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଆଇନରେ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରାକୃତ ଆଇନଗତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ ଯାହା ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କରିପାରିବ ନାହିଁ ତାକୁ ଜଣେ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

(20) ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଯେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ ।

(21) ମୁଖ୍ୟ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ବାସ୍ତବରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ସହମତ ଯେ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଆବେଦନରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇଛି ତାହା ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠିଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇ. ପି. ସି. ର ଧାରା 497ର ବୈଧତା ସହ ସମ୍ମତ ଥିଲେ । ଏହା ଉପରେ ରାୟ ହୋଇଥିଲା । ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଏହାର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନଥିଲା ।

ଜୋସେଫ୍ ଶାଇନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଏମ୍. ଜୋସେଫ୍]

(22) ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଇଁ ସେହି ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱଷ୍ଟ କରିବାକୁ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଥିଲେ । ଏକ ପ୍ରବଚନାମାଳାରେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ । ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଧିକାର 1950 ର ଧାରା 45 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି; ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ବ୍ୟତିତାର; ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଏହା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ ସେ ଆଇପିସିର ଧାରା 497 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟତିତାର କରିଛନ୍ତି ଯାହାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଶ୍ରୀ କଲେସ୍ୱରମ ରାଜ, ମୂଳ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ବେଶ୍ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଅଧିକାର 1950 ର ଧାରା 45ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସହାୟତା ନେଇ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇପିସିର ଧାରା 497 କୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବାର ସତ୍ୟତା ହୁଏତ ମାର୍ଗରେ ଆସି ନପାରେ । ଅବଶ୍ୟ, ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଶେଷରେ ତଥ୍ୟର ଉପସ୍ଥାପନ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(23) ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ଆଇପିସି ଧାରା 497 ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 198 (2) ର ବୈଧତା ସହ ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିଲେ (ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ପାଇଁ ଏହା ପରେ 'ସି.ଆର.ପି.ସି.' ଭାବରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିଲା) । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୃଥକ କିନ୍ତୁ ସମକାଳୀନ ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ କହିଥିଲେ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଦୀପକ ମିଶ୍ର ଯାହାଙ୍କ ସହ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଏ.ଏମ୍. ଖାନଝିଲକର ସହମତ ହୋଇଥିଲେ, ମୁଖ୍ୟ ରାୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମତ ରଖିଥିଲେ । ତେବେ ଆଇପିସିର ଧାରା 497 ଏବଂ ଧାରା 198 ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ସେମାନେ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ । ଯେଉଁ ଆଧାରରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ହେଲା ଯେ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14,15 ଏବଂ 21କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିଲା ।

ଏହି ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରଶ୍ନଗତ ଅଧିକାରୀର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବକୁ ବିଚାର କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରୁ ଯେ ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବ୍ୟତିତାରକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଅଦାଲତ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ବ୍ୟତିତାର ଏକ ନୈତିକ

ଭୁଲ୍ ହୋଇପାରେ (ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଇନ୍ଦୁ ମାଲହୋତ୍ରାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ) । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଆଧାର ହୋଇ ରହିବ । ଏହାକୁ ଏକ ସାମାଜିକ ଭୁଲ୍ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

(24) ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ ବିଶେଷ କରି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 33ର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକର ଯୋଜନା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପଡ଼ିନଥିଲା, ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ଉଚିତ ଯେ *ଯୋଗେଷ୍ଟ ଶାଈନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* (2019) 3 ଏସ. ସି. ସି. 39 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସହିତ ଆଦୌ ଜଡ଼ିତ ନଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଭାବରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଆହ୍ଵାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମ 1950 ର ଧାରା 45 ଏବଂ 63 ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ରାୟ ଦେବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

(25) ଆମେ କେବଳ ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛୁ ଏବଂ ବିବିଧ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରିଛୁ ।

ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଫାଇସଲା ହୋଇଛି ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଫୈଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 194/2017 ରେ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1702/2021

(26) ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

(27) ବିବିଧ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି । ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି ।

ଦିବ୍ୟା ପାଣ୍ଡେ

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଫୈସଲା କରାଯାଇଛି ।

(ରୂପସୀ ବିରଜାଙ୍କ ସହାୟତାରେ, ଏଲ.ସି.ଆର.ଏ.)

ଅସ୍ତ୍ରୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଅନୁବାଦିକା:

ତପସ୍ୱିନୀ ବିଶ୍ୱାଳ

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ,

କଟକ ।